



Nadzorni odbor

Trg Edvarda Kardelja 1, 5000 Nova Gorica

Na podlagi 37. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12, 18/17 in 18/19) in 29. člena Poslovnika Nadzornega odbora Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 54/16) je Nadzorni odbor Mestne občine Nova Gorica (v nadaljevanju NO MONG) na 24. seji dne 5. novembra 2025 sprejel

Končno poročilo o opravljenem nadzoru nad proračunsko postavko 10264 - Revitalizacija gradu Rihemberk in proračunsko postavko 10268 - Upravljanje gradu Rihemberk v letu 2024

Nadzorni odbor v sestavi:

1. Miloš Pavlica – predsednik
2. Veronika Jarc – podpredsednica
3. Renato Hvala
4. Robert Reljič
5. Slavko Remec

Poročevalec:

1. Miloš Pavlica.

Nadzorovani organ

Uprava Mestne občine Nova Gorica.

Predmet nadzora

Nadzor zakonitosti, gospodarnosti in preglednosti porabe sredstev na proračunskih postavkah 10264 - Revitalizacija gradu Rihemberk in 10268 - Upravljanje gradu Rihemberk.

UVOD

Nadzorni odbor je na 22. redni seji, dne 27. 8. 2025 sprejel sklep, da opravi nadzor nad proračunskima postavkama 10264 in 10268 za leto 2024. Za nadzor je določil člana Miloša Pavlico.

Župan je odredil za kontaktno osebo za splošni nadzor nad proračunskima postavkama 10264 in 10268 za leto 2024 g. Marka Mikulina, ki vodi Razvojno pisarno MONG.

Namen nadzora je bil preveriti zakonitost, gospodarnost in preglednost porabe na nadzorovanih proračunskih postavkah.

Pri opravljanju nadzora je bila uporabljena naslednja dokumentacija:

1. Zaključni račun Mestne občine Nova Gorica za leto 2024,



2. Odlok o proračunu Mestne občine Nova Gorica za leto 2024,
3. Odlok o rebalansu I proračuna Mestne občine Nova Gorica za leto 2024, z dne 26. 6. 2024;
4. Poročilo o izvrševanju proračuna Mestne občine Nova Gorica v obdobju 1. 1. do 30. 6. 2024;
5. Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS 1617, 13/18, 195/20 - odl.US, 18/23 - ZDU-10 in 76/23);
6. Statut Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12, 18/17 in 19/18);
7. Pogodba o neodplačnem prenosu spomenika državnega pomena grad Rihemberk iz RS na MONG iz leta 2013;
8. Aneks 1. k pogodbi iz leta 2013;
9. Aneks 2. k pogodbi iz leta 2016 - podaljšanje roka izvedbe celovite prenove gradu do leta 2023 z pridobitvijo uporabnega dovoljenja;
10. Aneks 3. k pogodbi iz leta 2023 – podaljšanje roka izvedbe celovite prenove gradu do leta 2030 z pridobitvijo uporabnega dovoljenja.

Sodelovanje med nadzornim organom in nadzorovanim organom je bilo v celotnem postopku nadzora zelo zgledno.

UGOTOVITVE

Grad Rihemberk nad vasjo Branik je bil opredeljen kot kulturni spomenik državnega pomena z odlokom v letu 1999. Ker država desetletje ni vlagala sredstev v obnovo gradu, je grad postopoma propadal kljub sklenitvi pogodbe za 5 let z najemnikom Alešem Vidičem leta 2000, ki je vlagal minimalna sredstva v nujna dela obnove. Zato so se porajale celo ideje, da bi grad prodali za delno komercialne namene, čemur pa so nasprotovali tako občani Branika kot predstavniki Mestne občine Nova Gorica. Tako so se začele različne aktivnosti, da bi grad prenesli iz lastništva Republike Slovenije na občino Nova Gorica. O tem je odločal mestni svet v letu 2011 z namenom oživitve kulturnega spomenika, spodbujanja razvoja lokalne skupnosti po projektu revitalizacije gradu Rihemberk iz maja 2011 tako, da bo nepremičnino občina obnovila in uredila kot osrednji kulturni in turistični center v občini in s tem bistveno povečala dostopnost kulturnega spomenika.

Leta 2013 je Mestna občina Nova Gorica prevzela v last in posest s prepovedjo odtujitve za 30 let in obveznostjo, da bo pričela izvajati obnovo najkasneje v 3 letih po podpisu pogodbe ali pa bo morala grad brez odškodnine vrniti Republiki Sloveniji. Ta rok je bil v letu 2016 z aneksom št. 2. podaljšan na 5 let za začetek prenove in 10 let za začetek uporabe gradu za namene kulturnega spomenika.

Od leta 2017 se je postopoma začela izvajati prenova gradu, ki je potekala, glede na pomanjkanje sredstev in ob različnih problemih, ki spremljajo obnove kulturnih spomenikov primerno počasi. Do leta 2024 je bilo v obnovo gradu iz proračunskih sredstev občine in iz različnih tujih virov za posamezne projekte vloženih že precej sredstev – ocena je okoli 1,5 milijona evrov.



Ker je prenova potekala vseeno relativno počasi je bil leta 2023 sklenjen Aneks št. 3 k pogodbi s katerim se je rok za celovito prenovalo spomenika državnega pomena in pridobitev uporabnega dovoljenja podaljšal do konca leta 2030 sicer bo lahko grad brez odškodnine vrnjen Republiki Sloveniji. Po podpisu pogodbe je bil, kot nadaljevanje prejšnjega projekta, opredeljen nov NRP OB84-22-0008 – Revitalizacija gradu Rihemberk v višini vlaganj v obnovo gradu 6.949.707 evrov.

Glavni razlogi za izvedbo obravnavanega investicijskega projekta so sledeči:

- preprečiti nadaljnje propadanje kulturnega spomenika državnega pomena ter oplemenititi že vložena sredstva v njegovo obnovo in revitalizacijo;
- trajno ohraniti kulturne, arheološke, arhitekturne, krajinske in zgodovinske vrednote gradu kot javno dobro;
- omogočiti razvoj programov in dejavnosti v gradu ter s tem grad izkoristiti kot izjemno razvojno priložnost in kot spodbujevalca trajnostnega razvoja kraja, občine in regije;
- povečati dostopnost izjemnega državnega kulturnega spomenika širši javnosti.

Projekt predvideva celovito obnovo in revitalizacijo notranjih in zunanjih površin grajskega kompleksa. S tem projektom bo/bodo:

- izvedena postopna celovita obnova grajskega kompleksa za izvajanje kulturnih, umetniških, turističnih, naravovarstvenih in sorodnih programov in vsebin;
- ohranjena in zavarovana najpomembnejša kulturna in naravna dediščina;
- omogočen reden obisk obiskovalcev gradu ter predstavljanje kulturne in naravne dediščine gradu – v Sloveniji in v tujini.

Projekt predstavlja nadaljevanje aktivnosti za prenovalo in revitalizacijo gradu Rihemberk, izvedene v letih 2016-2023. Predvideni koraki obnove po posameznih letih so bili v 2022 definirani v DIIP Revitalizacija gradu Rihemberk - s postopno obnovo do leta 2030. Osnova za načrtovanje je v letu 2017 definirana vsebina za vse dele grajskega kompleksa, leta 2018 izdelan Konservatorski načrt za grad Rihemberk, leta 2019 izdelana idejna zasnova ureditve celotnega kompleksa ter druga dokumentacija izdelana v preteklih letih.

Če se bo izvajala obnovo gradu v dosedanjem tempu je nevarnost, do bo potrebno grad vrniti v last države s čemer bi Mestna občina Nova Gorica izgubila vsa vložena sredstva v obnovo gradu in tudi vpliv nad njegovo prihodnjo usodo.

Kot v prejšnjih letih je bila aktivnost na gradu v letu 2024 zelo omejena, kot je vidno iz porabe na proračunskih postavkah 10264 - Revitalizacija gradu Rihemberk in 10268 – Upravljanje gradu Rihemberk. Od predvidenih sredstev za revitalizacijo v višini 20.000 evrov je bilo porabljeno dejansko le 7.500 evrov in od predvidenih 20.870 evrov za upravljanje je bilo porabljenih le 9.281 evrov. V letu 2024 je bila izdelana dokumentacija in izbran izvajalec ureditvenih del, s katerim



so začeli v letu 2024 utrjevati nekatere kritične točke grajskih obzidij oziroma ostalin stavb ter izboljševati habitate za netopirje.

V letu 2025 so se pokazale možnosti za pridobitev znatnih sredstev za ohranitev habitatov netopirjev v sodelovanju s parkom Škocjanske jame. Pripravlja se razpis za projektiranje potrebnih del, ki bodo zagotovila sanacijo ključnih problemov uspešne revitalizacije gradu in omogočila bistvene izboljšave tako za zaščito netopirjev, ki bivajo na gradu, kot za izvajanje drugih kulturnih aktivnosti za še boljšo turistično izrabo celotnega gradu Rihemberk. Predvideno je, da bi se ta obsežnejša dela lahko pričela že v letu 2026.

Kljub predvidenim obsežnejšim delom v prihodnjih letih določeno skrb vzbujajo dejanske možnosti izvedbe projekta do leta 2030 s pridobitvijo uporabnega dovoljenja, saj je dejstvo, da tudi v letu 2025 ni predvidenih pomembnejših del za revitalizacijo gradu Rihemberk, kar je razumljivo, saj je bila ključna pozornost Mestne občine Nova Gorica na področju kulture in kulturnih spomenikov usmerjena na uspešno izvedbo projekta Evropske prestolnice kulture 2025. V ta projekt so bila usmerjena tudi največja razpoložljiva sredstva občine, države in tudi različnih razpisov s področja EU za področje kulture.

SKLEP IN PREDLOG

- 1. Nadzorni odbor ugotavlja, da so bila sredstva na proračunski postavki 10264 - Revitalizacija gradu Rihemberk in proračunski postavki 10268 - Upravljanje gradu Rihemberk v letu 2024 porabljena zakonito, gospodarno in pregledno.**
- 2. Nadzorni odbor predlaga vodstvu občine, da posveti večjo pozornost izvajanju in dokončanju prenove gradu Rihemberk saj obstaja realna nevarnost, da projekt prenove s pridobitvijo uporabnega dovoljenja ne bo izveden do leta 2030 in bo s tem lahko grad, kot razvojna priložnost občine, izgubljen in brez odškodnine vrnjen državi.**

ZAKLJUČEK

Nadzorni odbor Mestne občine Nova Gorica je poslal Osnutek poročila o opravljenem nadzoru na proračunski postavki 10264 - Revitalizacija gradu Rihemberk in proračunski postavki 10268 - Upravljanje gradu Rihemberk v letu 2024 županu, direktorju občinske uprave in pooblaščenemu pri nadzoru, g. Marku Mikulinu, vodji Razvojne pisarne MONG.

V poslovniškem roku 15 dni je Nadzorni odbor Mestne občine Nova Gorica s strani občinske uprave, prejel odzivno sporočilo, da so osnutek poročila proučili in nanj nimajo pripomb. Zato je nadzorni odbor na svoji 24. seji sprejel končno poročilo o izvedenem nadzoru.



V skladu s 37. členom Statuta Mestne občine Nova Gorica so Mestni svet Mestne občine Nova Gorica, župan in organi porabnikov občinskih proračunskih sredstev dolžni obravnavati končno poročilo nadzornega odbora ter upoštevati njegova priporočila in predloge v skladu s svojimi pristojnostmi.

Številka: 0111-7/2025-7

Datum: 05. 11. 2025



Miloš Pavlica
predsednik Nadzornega odbora
Mestne občine Nova Gorica